

Metodika klasifikace fondů závazná pro členy AKAT

Metodika klasifikace fondů AKAT byla vypracována na základě rámcové metodologie („The European Fund Classification“), kterou vydala Evropská federace fondů a asset managementu (EFAMA) v roce 2008 a na základě materiálu, který vydal Committee of European Securities Regulators (CESR) v roce 2010 („A common definition of European money market funds“). Tato klasifikace slouží jako podklad pro rozlišení fondů pro účely jejich veřejného nabízení tak, aby byla zajištěna stejná kritéria pro prezentaci jednotlivých typů fondů klientům. Metodika klasifikace fondů AKAT je závazná pro členy AKAT od 30. června 2012.

Fondy se zařazují do jednotlivých kategorií dle pravidel stanovených ve statutu fondu. Fond nesmí vybočit z limitů stanovených touto klasifikací na dobu delší než 30 dní.

Fondy jsou primárně rozděleny podle:

- druhů aktiv na akciové, dluhopisové, peněžního trhu a smíšené,
- jiných kritérií na strukturované, zajištěné, garantované a další.

Sekundárně jsou fondy rozděleny podle dalších kategorií v rámci jejich rozdělení podle rizika trhu/podkladových aktiv. Ve statutech fondů postačuje uvádět pouze základní klasifikace.

Fond fondů, tj. fond trvale investující převážně do podílových listů a akcií fondů, může být zařazen v rámci kterékoliv kategorie fondů, a to na základě svého investičního zaměření stanoveného statutem tohoto fondu fondů.

Tato klasifikace se nevztahuje na fondy kvalifikovaných investorů.

1. Akciové fondy

Akciový fond trvale investuje na akciovém trhu (tj. do akcií a nástrojů nesoucích riziko akcií) minimálně 80 % aktiv. Doplňkově se akciové fondy rozlišují z hlediska rizika geografického a sektorového.

Z geografického hlediska se jako fondy investující do akcií jedné země nebo jednoho regionu označují fondy, které alokují alespoň 80 % aktiv do akcií emitentů z této země nebo regionu.

Ze sektorového hlediska se jako fondy investující do akcií z jednoho sektoru označují fondy, alokující alespoň 80 % aktiv do akcií emitentů působících v tomto sektoru.

2. Dluhopisové fondy

Dluhopisový fond trvale alokuje 80 % aktiv do dluhopisů nebo obdobných cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky, instrumentů nesoucích riziko dluhových cenných papírů a nástrojů peněžního trhu. Dluhopisové fondy nesmějí investovat do akcií a nástrojů nesoucích riziko akcií. Investice do ostatních investičních cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky (např. konvertibilních dluhopisů, do cenných papírů zajištěných aktivy - ABS) nesmějí přesáhnout 20 % aktiv.

Doplňkově se dluhopisové fondy rozlišují z hlediska rizika měny, rizika rozvíjejících se trhů, rizika úvěrové kvality a úrokového rizika.

Z hlediska rizika měny se jako fondy investující do dluhových nástrojů denominovaných v jedné měně označují fondy alokující nejméně 80 % aktiv do dluhových nástrojů denominovaných v této měně, nebo v jiné měně při zajištění měnového rizika. Globální fondy s dominantní měnou alokují nejméně 70 % jejich aktiv do dluhových nástrojů denominovaných v jedné měně. Investováním do nástrojů jedné měny se rozumí i investice do nástrojů v jiných měnách, pokud je měnové riziko vůči hlavní měně fondu zajištěno. Globální dluhopisové fondy alokují aktiva do dluhových nástrojů denominovaných v různých měnách.

Z hlediska úvěrového rizika se rozlišují dva segmenty: segment investičního stupně a segment neinvestičního stupně v případech, kdy je ratingové hodnocení uděleno alespoň jednou uznávanou ratingovou agenturou.

Dluhopisové fondy investičního stupně rozdělujeme do třech kategorií na základě úrovně investic do státních a korporátních dluhopisů na:

- Státní (nejméně 80 % investic do státních dluhopisů a státních pokladničních poukázek),
- Dluhopisové (méně než 70 % korporátních dluhopisů) a
- Korporátní (nejméně 70 % korporátních dluhopisů).

Dluhopisové fondy neinvestičního stupně rozdělujeme do dvou kategorií dle množství investic do dluhopisů neinvestičního stupně na:

- Fondy dluhopisů s vysokým výnosem (nejméně 70 % dluhopisů neinvestičního stupně) a
- Smíšené fondy dluhopisů s vysokým výnosem (méně než 70 % dluhopisů neinvestičního stupně).

Fondy kategorizované investičním stupněm mohou alokovat maximálně 20 % aktiv do investic neinvestičního stupně, přičemž z těchto může být maximálně 10 % alokováno do dluhopisů rozvíjejících se zemí.

Z hlediska úrokového rizika se z pohledu vážené průměrné modifikované durace dluhopisové fondy rozlišují na fondy s krátkou, střední nebo dlouhou durací. Principy výpočtu modifikované durace jsou stanoveny v Doporučeném postupu AKAT pro výpočet modifikované durace.

Fondy velmi krátkodobých investic

Do kategorie dluhopisových fondů spadá sub-kategorie Fondy velmi krátkodobých investic. Fond velmi krátkodobých investic trvale investuje na trhu dluhopisů a, nebo na peněžním trhu. Fondy v této kategorii dodržují následující pravidla:

- Omezení úrokového rizika - Vážená průměrná splatnost (tzv. „weighted average maturity“, WAM) celkového portfolia fondu je maximálně 18 měsíců,
- Omezení úvěrového rizika - Vážená průměrná životnost (tzv. „weighted average life“, WAL) celkového portfolia fondu je maximálně 36 měsíců a
- Na úrovni jednotlivých nástrojů musí fond omezit investice pouze na investice do cenných papírů, jejichž zbytková doba splatnosti nepřesahuje 5 let.

3. Fondy peněžního trhu

Fondy peněžního trhu se řídí Obecnými zásadami CESR k jednotné definici fondů peněžního trhu („*CESR's Guideline on a common definition of European money market funds*“ ze dne 19. května 2010 (ref.: CESR/10-049), účinnými od 1. července 2011, a vyhláškou České národní banky č. 193/2011 Sb., o minimálních náležitostech statutu fondu kolektivního investování a podmínkách pro užívání označení krátkodobý fond peněžního trhu a fond peněžního trhu (dále jen „vyhláška o statutu“) k fondům peněžního trhu.

Fond peněžního trhu trvale investuje na trhu dluhopisů anebo na peněžním trhu. Dle vážené průměrné durace a vážené průměrné splatnosti jsou rozlišovány dvě kategorie fondů peněžního trhu: Fondy peněžního trhu a Krátkodobé fondy peněžního trhu. Doplňkově se tyto fondy rozlišují z hlediska rizika měny.

Fondy v kategorii Fondy peněžního trhu dále dodržují zejména následující pravidla:

- Omezení úrokového rizika - Vážená průměrná splatnost (tzv. „weighted average maturity“, WAM) celkového portfolia fondu je maximálně 6 měsíců,
- Omezení úvěrového rizika - Vážená průměrná životnost (tzv. „weighted average life“, WAL) celkového portfolia fondu je maximálně 12 měsíců a
- Na úrovni jednotlivých nástrojů musí fond omezit investice pouze na investice do cenných papírů, jejichž zbytková doba splatnosti nepřesahuje 2 roky, za předpokladu, že doba do dalšího data nastavení úrokových sazeb je kratší nebo rovna 397 dnům, přičemž u cenných papírů s pohyblivou úrokovou sazbou se sazba upravuje na sazbu peněžního trhu nebo na index.

Fondy v kategorii Krátkodobé fondy peněžního trhu dále dodržují zejména následující pravidla:

- Omezení úrokového rizika - Vážená průměrná splatnost (tzv. „weighted average maturity“, WAM) celkového portfolia fondu je maximálně 60 dní,
- Omezení úvěrového rizika - Vážená průměrná životnost (tzv. „weighted average life“, WAL) celkového portfolia fondu je maximálně 120 dní a
- Na úrovni jednotlivých nástrojů musí fond omezit investice pouze na investice do cenných papírů, jejichž zbytková doba splatnosti nepřesahuje 397 dní. V této kategorii se nesmí nakupovat floatry.

Další pravidla pro kategorii fondů peněžního trhu jsou obsažena v materiálu CESR pro fondy peněžního trhu¹ a ve vyhlášce o statutu.

4. Smíšené fondy

Smíšený fond investuje do různých druhů aktiv na různých trzích a nejsou stanoveny limity pro podíl „rizikových nástrojů“ a „konzervativních nástrojů“. Rizikovými nástroji se rozumí akcie, komodity, dluhopisy neinvestičního stupně a nástroje nesoucí obdobnou míru rizika. Konzervativními nástroji se rozumí dluhopisy, nástroje peněžního trhu, depozita a nástroje nesoucí obdobnou míru rizika. Doplňkově se smíšené fondy rozdělují z hlediska rizika měny, regionu a skladby portfolia.

¹ „CESR's Guidelines on a common definition of European money market funds“ (CESR/10-049), ze dne 19. května 2010.

Z hlediska rizika měny se jako fondy investující do nástrojů denominovaných v jedné měně označují fondy alokující nejméně 80 % aktiv do nástrojů denominovaných ve stanovené měně, přičemž toto může být dosaženo i prostřednictvím zajištění proti měnovému riziku.

Z geografického hlediska se jako fondy investující do nástrojů jedné země nebo jednoho regionu označují fondy alokující nejméně 80 % aktiv do nástrojů vydaných emitentem z této země nebo regionu.

Skladba portfolia: Celkové rozložení aktiv smíšeného fondu je rozděleno do 4 kategorií, které jsou definovány z hlediska podílu rizikových nástrojů:

- „Defensivní/Konzervativní“ (méně než 40 % investic do rizikových nástrojů, tedy minimálně 60 % investic do konzervativních nástrojů),
- „Balancované/Vyvážené“ (mezi 0 % až 60 % investic do rizikových nástrojů, tedy minimálně 40 % investic do konzervativních nástrojů),
- „Dynamické“ (více než 60 % investic do rizikových nástrojů, tedy maximálně 40 % investic do konzervativních nástrojů) a
- Fondy, které alokovaly 100 % aktiv do rizikových nástrojů po určitou dobu v kontextu jejich investiční politiky umožňující až 100 % investic do jakéhokoliv druhu aktiv, budou klasifikovány jako „Flexibilní smíšené fondy“.

5. Ostatní fondy

Fondy životního cyklu

Fond životního cyklu je řízen v souladu s investiční politikou, která předpokládá změny alokace portfolia aktiv v čase, a to od akcií a nástrojů nesoucích riziko akcií směrem k nástrojům s pevným výnosem podle předem daného schématu alokace portfolia aktiv s ohledem na přibližující se cílové datum.

Strukturované fondy

Strukturované fondy investorům k určitému předem stanovenému datu poskytují výplatu založenou na určitém algoritmu, který je vztažen k výkonnosti nebo realizaci změn ceny či jiných podmínek finančních aktiv, indexů nebo referenčních portfolií nebo fondů s podobnými rysy.

Do kategorie strukturovaných fondů patří i CPPI (Constant proportion portfolio insurance) fondy s menší než 100% ochranou kapitálu. CPPI fondem se rozumí fond, který má ochranu založenou na systematickém přeskupování portfolia tak, aby hodnota podílového listu neklesla pod stanovený limit.

Zajištěné a garantované fondy

Zajištěným fondem (Capital protected fund) se rozumí fond, který je konstruovaný tak, aby poskytoval k určitému předem stanovenému datu ochranu před plnou tržní volatilitou. Tato ochrana je poskytována navázáním fondu na objektivní tržní veličinu – např. akciový index atd.

Garantovaným fondem (Guaranteed fund) se rozumí fond, který poskytuje formální a právně závaznou garanci příjmu nebo kapitálu. Tato garance je poskytována třetí stranou.

Do kategorie zajištěných a garantovaných fondů patří i CPPI (Constant proportion portfolio insurance) fondy se 100% ochranou kapitálu. CPPI fondem se rozumí fond, který má ochranu

založenou na systematickém přeskupování portfolia tak, aby hodnota podílového listu neklesla pod stanovený limit.

Exchange-traded funds

Exchange-traded funds jsou fondy přijaté k obchodování na regulovaných trzích, které obvykle kopírují vývoj vybraného indexu či jiného podkladového aktiva.

Speciální fond nemovitostí (Open ended real estate funds)

Fond trvale investuje do nemovitostí nebo nemovitostních společností minimálně 51 % hodnoty majetku fondu.

Komoditní fondy (Commodities funds)

Fondy investující do komodit nebo komoditních futures a opcí.

Asset-backed securities funds

Fondy alokující nejméně 80 % svých aktiv do finančních nástrojů zajištěných pooly podkladových aktiv jako jsou úvěry, nebo jiné pohledávky, včetně leasingů, úvěrů z kreditních karet nebo pohledávek společností.